



אורות השבת



הרבנות
המועצה הדתית

גליון מס'
1146

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
לך לך

עורך
הרב עוזיאל אדרי

מתורתו של רב העיר מו"ר הגאון רבי יהודה דרעי זצוק"ל

צדיק כתמר יפוח

וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדָּלְךָ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרַכָּה
(בראשית יב, ב)

ואעשך לגוי גדול, זה שאומרים אלוקי אברהם. ואברכך, זה שאומרים אלוקי יצחק. ואגדלה שמך, זה שאומרים אלוקי יעקב. והיה ברכה, יכול יהיו חותמין בכולך, תלמוד לומר והיה ברכה - בך חותמין ולא בהם (רש"י)

הכל הולך אחר החיתום, וכיון שהבטיחו הקב"ה לאברהם 'בך חותמין ולא בהם', הרי הוא כאומר אתה הגדול שבהם. וצריך להבין, הרי אברהם אבינו היה עמוד החסד ויצחק אבינו היה עמוד העבודה ויעקב אבינו היה עמוד התורה, ומשנה ערוכה היא (פאה א, א) שיתלמוד תורה כנגד כולם. ברם המעין בדברי רש"י (קידושין מ, א) ד"ה רבי אדין ימצא שלא אמרו במשנה 'יתלמוד תורה כנגד כולם', אלא באופן שנהנין הבריות מתורתו של הלומד, עיי"ש. והיא התורה שנקראת 'תורת חסד על לשונה' (משלי לא, כו), כמבואר בגמ' (סוכה מט, ב) 'וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד... אלא תורה לתלמה - זו היא תורה של חסד, שלא לתלמה - זו היא תורה שאינה של חסד', עיי"ש. ואכן תכלית כל חסדיו של אברהם אבינו, היו לפרסם את שמו של הקב"ה בעולם, כמבואר במדרש (ליקוט שמעוני) עה"י (בראשית כא, ג) 'לט ויטע אשל בברר שבע ויקרא שם בשם ה' אל עולם - 'מלמד שהקריא אברהם אבינו שמו של הקב"ה לכל עובר ושב'. וכן מפורש ברש"י, עיי"ש. הרי לפנינו, שעמוד החסד של אברהם אבינו אינו אלא עמוד של 'תורת חסד', ומעתה שוב לא יפלא מדוע הבטיחו הקב"ה - 'בך חותמין ולא בהם', והבן.

ומקדמת דנא שמעתי בזה רמו מתוק בשם הרבי מאוסטרצ'וב זצ"ל, אשר באחד מפגישותיו עם הגר"ח עוזר זצ"ל דן עמו מי ראוי לתואר 'גברא רבה' אשר בו דיברה הגמ' (מכות כב, ב) 'כמה טפשי שאר אינשי דקיימי מקמי ספר תורה ולא קיימי מקמי גברא רבה' (כמה טיפשים אותם אנשים בפני ס"ת ולא קמים בפני ת"ח). והנה הגמ' שם למדה כן, מהא דאמרה תורה לגבי מלקות 'ארבעים יכנו' (דברים כה, ג) ואילו חכמים העמידו אותם על שלושים ותשע, ומכאן שגדול כוחם של ת"ח יותר משל תורה, עת"ד הגמ' עיי"ש. והעיר הרב, הרי מצנינו כעין זה ממש לגבי מצות ספירת העומר, דאמרה תורה (ויקרא כג, טו-טז) 'מיום הביאכם את עומר התנופה... תספרו חמישים יום' ואילו חכמים העמידו אותם על ארבעים ותשעה ימים, וא"כ מדוע בחר השי"ס להוכיח כן מדין מלקות ולא ממצות ספירת העומר. והשיב על כך, שרק תלמידי חכם המוריד מכה מיהודי ראוי לתואר גברא רבה! ומעתה שוב לא יפלא מדוע זכה דוקא משה בתואר הנכסף ויאת עלית על כולנה', בעבור הצלת הדור.

ובאמת לכשתבוננו נראה, דהאי 'בך יהיו חותמין' שנשתבח בו אברהם אבינו וכתו' ויאת עלית על כולנה' שהוכתר בו משה רבינו, אינו תואר של כבוד גרידא מפני מעלת זיכוי הרבים המופלגת שהיתה בהם. אלא אדרבה היא הנותנת, בשכר זאת שזיכו את הרבים ולימדו תורה לאחרים, אזי תורתו היתה מתברכת ומשתבחת עד שהגיעו למעלות רמות ונשגבות בתורה. וכדרך שאמרו בגמ' (עירובין נג, א): 'בני יהודה דגלו מסכתא, נתקיימה תורתן בידם. בני לליל דלא גלו מסכתא, לא נתקיימה תורתן בידם. דוד גלי מסכתא, שאול לא גלי מסכתא... דוד דגלי מסכתא - כתיב ביה (תהלים קיט, עז) ויראך יראוני וישמחו, שאול דלא גלי מסכתא - כתיב ביה (שמואל א - יד, מז) אשר יפנה ירשע'. ופי' רש"י (שם), 'דגלו מסכתא, למדו לאחרים, כך שמעתי'. ובגמ' (יטין נט, א) הוסיף רש"י: 'שאל גדול בתורה היה, אלא שלא לימד לאחרים, כדאמרין בעירובין (שם) שאול לא גלי מסכתא להכי כתיב ביה בכל אשר יפנה ירשע'. עכ"ל [וגמ' זו דעירובין היתה שגורה בפני של מרן 'מאור ישראל' זצוק"ל בכל עת אשר ביקש לזרז את האברכים במעלת זיכוי הרבים, ואף הביאה בהקדמה לחיבוריו הק'. ואכן כמה נאים הדברים למי שאמרם].

וזה מבואר טפי בגמ' (כתובות נ, ב) עה"פ הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד (תהלים קיב, ג): 'זיה הלומד תורה ומלמדה לאחרים', וכה הם דבריו הנפלאים של המהרש"א שם - כשם שהנותן צדקה אינו חסר כלום כמו שנאמר 'ובחוננו נא בזאת... והריקותי לכם עד בלי די' (מלאכי ג, ג), כך הוא ממש לגבי הלומד תורה ומלמדה לאחרים, שאינו חסר מתורתו אלא אדרבה הוא מוסיף לו ללמוד כמו שנאמר (תענית ז, א) הרבה למדתי מרבתי וכי ומתלמידי יותר מכולך, עת"ד עיי"ש.

(וסימנא טבא אמיינא להאי מילתא מדברי הגמ' (נדרים לח, א): 'חמישים שערי בינה נבראו בעולם וכולם נתנו למשה חסר אחת, שנאמר (תהלים ח, ו) ותחסרהו מעט מאלוהים'. ויש לדקדק בלשון וכולם 'נתנו' למשה, וכי בית התורה היא מתנת שמים, והרי כבר אמרו 'יגעת ומצאת תאמין'. אולם לאור האמור, אפשר שכונת הגמ' לרמוז, שבזכות זה שמשא לימד תורה לאחרים בחינם, וזה לסיעתא דשמיא מיוחדת בתלמודו, כדרך שאמרו 'תורה ניתנה לו במתנה', וכדפי.

ועתה יש אש עניןך רואה, עד כמה ברכת הכתוב התקיימה במלואה במרן 'מאור ישראל' זצוק"ל, אשר היה יחיד בדורו בריבוי הפצת תורה בישראל עד אשר הפקיר עצמו וזמנו היקר למען הצלת הדור - 'כמדברי' הזה שהוא מופקד לכל, וכמה היו הכל מתבשמים מתורתו הנפלאה בהלכה ובאגדה - 'כבוש' הזה שהכל מתבשמים ממנו, ומי כמוהו יכול לשאת בתואר 'צדיק כתמר יפוח' - אשר הצמיח לעולם פירות נאים לאלפים ולרבבות, ומי כמוהו גדל ונתעלה במעלות התורה לפסגות שלא נדע כמותן בדרות האחרונים - 'כארו בלבנון'. ועל כן לא נאה ולו יאה הכתר שהניחו על ראשו גדולי הדור ויאת עלית על כולנה!

מאך סיפורו "אורות כפולב"

דבר יו"ר המועצה הדתית

הדרך בונה את האדם

הציווי הראשון לאברהם "לך לך" איננו רק נסיעה גיאוגרפית אלא תנועה פנימית. ה' לא אומר לו מראש לאן, אלא "אל הארץ אשר אראך" - הדרך עצמה תבנה אותך. ישנם רגעים בחיים שבהם הקב"ה שולח את האדם לצאת מהנוחות, מההרגלים ומהדימוי העצמי הישן, כדי לגלות מי הוא באמת. אברהם נעשה "אב המון גויים" לא בגלל שידע לאן הוא הולך, אלא מפני שהיה נכון ללכת גם כשלא ידע. זה היסוד של אמונה להיות בדרך עוד לפני שיש תשובה ברורה. כל יציאה מהשגרה למען מטרה אלוקית - משנה את האדם, עד שהוא נעשה ברכה. מסר אל תמתין עד שהכול יהיה ברור. תתחיל לזוז עם האמת שלך, והקב"ה כבר יאיר את המשך הדרך.

הרבנות לבת סלון ומבוק
עופר כרדי

יו"ר המועצה הדתית באר שבע

דבר העורך

אין מזל לישראל

'ויוצא אותו החוצה, ויאמר, הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו, כה יהיה זרעך' (טו, ה). אמרו רז"ל במסכת שבת (קנו, א). אמר אברהם לפני הקב"ה ריבונו של עולם, הסתכלתי באיציטגנינות שלי וראיתי במזל שלי שאיני ראוי להוליד בן. אמר לו צא מאיציטגנינות שלך, שאין מזל לישראל. מבאר בעל התניא זיע"א הימזלי של ישראל הוא למעלה מהשתלשלות בחינת 'איני' שלמעלה מהטבע, שונה הימזלי של אומות העולם שהוא תחת השפעת שבעים השרים המלאכים שלמעלה והכוכבים וה'ימזלות' שחלק ה' להם, ואילו ישראל אינם נתונים כלל לשליטת המזלות. וכמו שמבאר ה'שפת אמת' זיע"א אברהם אבינו הועלה למעלה מן הכוכבים, לבחינה שהיא מעל חוקי הטבע. אמר לו הקב"ה "כה יהיה זרעך" אף קיומם של בניך יהיה למעלה ומחוץ לדרך הטבע.

הרבנות לבת סלון ומבוק
הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"

רוק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא' באר שבע

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	לך לך
הפטרה:	למה תאמר
כניסת השבת:	16:35
יציאת השבת:	17:25
רבנו תם:	18:01

אורות הכשרות

הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
מחלקת הכשרות



אבקת חלב נוכרי הלכה למעשה

תהליך הייצור של אבקת חלב

חלב גולמי מכיל כ 80% מים וכ-20% חומרים מוצקים. אבקת חלב (powder) הינה חלב מיובש, כלומר, אבקה הנוצרת מתהליך של אידוי המים מן החלב. עקרונית ניתן להכין אבקת חלב מכל חלב, ואף מחלב בהמה טמאה, אך בפועל משתמשים רק בחלב פרה, כי הוא הזול והנפוץ ביותר. וכן יש חוק מדינה האוסר לערב סוגי חלב עם חלב פרות ויש עוני שים כבדים על העובר על חוק זה. בדרך כלל עושים אבקת חלב מעודפי חלב גולמי, או מחלב שנפסל לשתייה מפני שיש בו יותר מדי חיידקים (בכל חלב יש חיידקים) או מסיבה דומה. הסיבה לכך, כמובן, היא כלכלית בלבד.

ישנן שתי שיטות ליצור אבקת חלב:

- א. יבוש בהתזה (Spray Drying)
- ב. יבוש בגליל (Roller Drying)

השיטה הנפוצה יותר בתעשיית המזון היא השיטה הראשונה, מכיוון שהיא זולה יותר וקלה יותר לייצור. לעומת זאת, שיטת הייצור השנייה יקרה יותר והיא מיועדת רק למוצרי שוקולד. בארץ אין אף מפעל שמייצר אבקת חלב כזו, ולכן מייבאים אותה מהולנד.

להלכה

אבקת חלב לדעת רוב הפוסקים אינה בכלל גזרת חלב נוכרי ולא בכלל גזירת גבינה נוכרי, וכן פסק מרן הראשון לצ"ה הרב יצחק יוסף שליט"א בספרו ילקוט יוסף סימן פ"א הלכה י"ד וזה לשונו - אבקת חלב של גויים שמעריבים בשוקולד וכדו' [עם הכשר מהרבנות] מעיקר הדין אין בה איסור משום חלב עכו"ם, אחר שידוע שעושים אבקה זו מחלב פרות. ומותר לאכול שוקולד זה. אולם עם כל זה ראוי ונכון להחמיר בזה. אך לקטנים יש להקל גם במיני מתיקה. וכן כתב בספרו שלחן המערכת מערכת האל"ף אות כ"ז וזה לשונו - ואמנם כבר נהגו החרדים לדבר ה' להקפיד שלא לאכול אבקת חלב נכרי, וראוי מאד להחזיק בחומרא זו, וליקח אך ורק ממתקים בהכשרים מהודרים שאינם נזקקים להיתרים הנ"ל. ובפרט דקדש עצמן במותר לך.

בברכת לבית אלוהים ויברוך

הרב יעקב ישראל אטלן
מנהל מחלקת כשרות
שע" הרבנות באר שבע

הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
מחלקת הכשרות

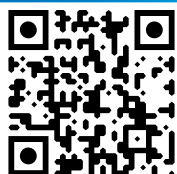


ישנן סופגניות עם מילוי/ציפוי חלבי הדומות מאד לסופגניות פרווה

לכן יש להקפיד ולברר האם הסופגניה היא פרווה או חלבי
כדי לא להיכשל באכילת בשר וחלב

יש לשים לב!

בסופגניות החלביות ישנן כאלו עם אבקת חלב נוכרי



לרשימת העסקים
הכשרים בעיר
סרקו את הברקוד:

אורות הפרשה

לך לך אל עצמך

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך' (יב, א). אומר ה'עיסורי תורה' "לך לך" לעצמך. אין האדם נדרש לעשות למעלה מכוחותיו, אבל נדרש הוא להשיג מה שבאפשרותו להשיג. כמאמר רבי זושא מאניפולי זיע"א "אין דורשים מזושא להיות כמו הבעל שם טוב, אבל דורשים ממנו להיות זושא". כי אין האדם נדרש לעשות למעלה מיכולתו, אבל הוא נדרש לעשות את מה שבאפשרותו להשיג. לא יתבעו ממני מדוע לא הייתי כמו משה רבנו, אבל ישאלו אותי מדוע לא הייתי מה שאתה יכול להיות.

לך לך שלושט השלבים

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך' (יב, א). אומר הרבי כדי שאדם יגיע אל שורשו ומציאותו האמיתית עליו ללכת אל עצמו, לצאת מבחינת 'ארצך' - מהעניינים הארציים והחומריים, ו'ממולדתך' מהמעשים הבאים מן ההרגל שרכש, ו'מבית אביך' מהשקפות שכליות שאינן רצויות.

לך לך אל משמתך

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך' (יב, א). אומר ה'אור התורה' "לך לך" לנשמתך לעצמותך ולשורשך. יש לקשר ולחבר את הנשמה שבתוך הגוף עם שורשה שלמעלה. השורש העליון של הנשמה רואה אלוקות בבחינת ראייה ממש, וכאשר מקשרים את הנשמה שבגוף עם שורשה העליון מגיעים לבחינת ראייה באלוקות. אומר הרבי הציווי "לך לך" מופנה אל נשמתו של כל יהודי, אשר צריכה לרדת ממקור חוצבה בעולמות העליונים, דרך השתלשלות מדרגות רבות, עד העולם הזה. כאן, בעולם הזה, עליה לצאת מכל אותם דברים שנפשו בהמית של האדם נמשכת אחריהם, ואז תגיע אל התכלית הרצויה.

נקדש שמך בעולם

ויאגדלה שמך' (יב, ב). לשם מה היה אברהם צריך את ההבטחה שיתגדל שמו בעולם, אלא פרסום שמו של אברהם אבינו דבר אחד הוא עם פרסום שמו של הקב"ה, כי בכל מקום שהגיע אליו אברהם אבינו עשה שיתפרסם ויתקדש שם שמים.

לך לך אל גדולתך

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך' (יב, א). אומר ה'יבין שמועה' על פי רוב אין מחשיבין את האדם במקום הולדתו, מרוב ההרגל בו. רצה הקב"ה לגדל את אברהם, שיצאו לו מוניטין בעולם, ולכן אמר לו "לך לך מארצך וממולדתך".

לך לך אל הקדושה

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך' (יב, א). אומר הרבי הריני צ"א 'ארץ' מסמלת הכנעה ושפלות. כשם שיש 'ארץ' וביטול בקדושה, שהאדם בטל לאלוקות, כך יש בחינת 'ארץ' בצד השני, שהאדם, בחיר הנבראים, משפיל את עצמו כדי ליהנות מתענוגי העולם הזה. זהו "לך לך מארצך" יש לצאת מה'ארץ' של ה'לעומת-זה', ולהיכנס לבחינת 'ארץ' דקדושה.

לך לך אל העולם העליון

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך' (יב, א). אומר הבעל שם טוב הקדוש זיע"א "לך לך" פירש רש"י שאודיע טבעך בעולם. האדם צריך לצאת מהמידות הרעות הטבעיות שנוגד איתן, לשבור אותן, ועל ידי כך ייוודע טבעו בעולם העליון, ויפעול ישועות בתפילותיו ובתורתו.

לך לך אל ארץ הקודש

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך' (יב, א). אומר ה'עוללות אפרים' כל העולה לארץ ישראל אל עצמו ואל שורשו הוא עולה. הנשמה יכולה להגיע לשלמותה כאשר היא נמצאת ב'ארץ אשר תמיד עיני ה' אלוקיד בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה".

לך לך אל עבודת הפיתורים

ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך' (יב, א). אומר הרבי מאז אמר הקב"ה לאברהם אבינו "לך לך מארצך", ונאמר "וייסע אברהם הלך ונסוע הנגבה", החל 'סוד הברורים'. על פי גזרת ההשגחה העליונה הולך האדם למסעיו, למקומות שהניצוצות האלוקיים הצריכים להתברר על ידו מחכים לגאולתם.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיר בתפילה
לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמו ישראל

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל "הלכות ברכת הגומל" - א'



קבר רחל הוא מבנה השוכן במבואותיה הצפוניים של בית לחם, מדרום לירושלים, בין השכונות גילה והר חומה, כיום קבר רחל משמש מקום תפילה ליהודים הפוקדים את המקום במשך כל ימות השנה, ובמיוחד ב"א בחשוון, המקובל במסורת כיום פסירתה של רחל אימנו ע"ה.

"תפילה לקבר רחל אמנו"

הנני באתי היום להשתטח על קבר רחל אמנו, שתזכני בזכות מעשיה הטובים שעשיתה כל ימיה, ולמען זכותה וצדקתה ותפלתה שזכרת לה בהיותה עקרה ותפתח את רחמה.

"רחל אימנו" האמא של כולם יום פסירתה יא' במרחשון

מי היתה רחל אמנו? מה היה סיפור חייה?

איך נאמה על כבוד אמה? איך היה יום הכיפורים שלה?

- א.** סיפור חייה ודמותה האצילית לאין-שיעור של אמא רחל שזר בהקרבה, בשתיקה, בווייתורים, בכאב ובסבל.
- ב.** רחל נולדה בפדן ארם (נקראת גם חרן), לאביה לבן בן בתואל. רחל ואחותה התאומה לאה התייתמו מהאמא שלהן בגיל צעיר.
- ג.** במקביל, יעקב אבינו נשלח על ידי אימו לחרן, בכדי לקבל מחסה מפני זעמו של עשיו אחיו שרצה להורגו.
- ד.** יעקב ורחל נפגשים על יד הבאר, ויעקב רואה ברוח קדשו שזוהי האישה המיועדת עבורו. הוא מביע בפני לבן את רצונו לשאת את בתו לאישה. כיוון שאין לו מוהר לתת בעבורה, מציע ללבן לעבוד תמורתה במשך שבע שנים, ולבן מסכים מיד. יעקב, שלא סומך על לבן וחושד בו שינסה להערים עליו ולתת לו את לאה במקומה, קובע עם רחל סימנים, כדי שבליל כלולותיהם ימסרו את הסימנים האחד לשני, וכך לא יוכל לבן להערים עליהם.
- ה.** ללבן יש תכניות אחרות עבור יעקב ורחל. הוא מצווה את רחל שלא תגיע לחתונה שלה, וכך יוכל בנקל להשיא את לאה ליעקב. רחל לא היתה מסוגלת לחשוב על הביזיון שתעבור לאה אחותה, ואז היא מוסרת ללאה את הסימנים מתוך רחמים מרובים על אחותה.
- ו.** בזכות הסימנים שרחל מסרה לאחותה אז לאה ויעקב הפכו לזוג נשוי, אולם למחרת על הקר מגלה יעקב את התרמית ופונה בכעס ללבן הערמומי, ואז לבן עונה לו שאצלם לא נהוג לחתן את האחות הקטנה לפני הגדולה, ולכן אם בכל זאת אתה עדיין רוצה את רחל אז תעבוד עבורה שבע שנים נוספות. יעקב מצדיק עליו את הדין וממשיך לעבוד עוד שבע שנים נוספות והפעם עבור רחל.
- ז.** לאחר 11 שנות ציפיה וסבל בל יתואר הקב"ה נענה לתפילותיה של רחל, והיא יולדת את יוסף, וממשיכה להפציר בקב"ה בתחנוניה שתזכה לבן נוסף, והיא אכן נענית והרה בפעם השנייה.
- ח.** לאחר מגעים ושיחות עם לבן, יעקב ומשפחתו עוזבים את בית לבן, ובשעה שהם מגיעים לבית לחם, רחל מתקשה מאוד בלידתה ונפטרה בדמי ימיה, והיא רק בת 36.
- ט.** יעקב ראה ברוח קודשו שהגלויות עתידות לעבור בבית לחם, ולכן בחר לקבור אותה שם, כדי שתהא תמיד מבקשת רחמים על בניה.
- בספר הזוהר כתוב** שכאשר יחזרו ישראל מן הגלות הם עתידים לעמוד ליד קבר רחל ולבכות שם כשם שבכתה היא על גלותם של ישראל. **כידוע**, ביהדות לכל סבל יש ערך ומשמעות. מעשיה הטובים של רחל אינם נשכחים מפני הקב"ה, עד כדי כך שבזמנים הקשים ביותר התעוררו רחמיו של הקב"ה בזכותה, ועם ישראל ניצל מכיליון של ממש.
- י.** **מסופר במדרש:** " רחל יוצאת על קברה ובוכה מבקשת על עם ישראל רחמים... ומתחננת לפני הקב"ה, וכך אמרה: 'ריבונו של עולם! גלוי וידוע לפניך שבשעת החופה נכמרו רחמי על אחותי ומסרתני לה את הסימנים. והרי הדברים קל וחומר! מה אני, שאיני אלא בשר דם, עפר ואפר, לא קנאתי באחותי, אתה, שהנך מלך חי וקיים ורחמן... מפני מה שלחת את בני לגלות... מיד נתלגלו רחמיו של הקב"ה, ואמר 'בשביל רחל אני מחזיר את ישראל למקומם'.

יה"ר שכתבה על רחל אמנו - מאת רחל גבן בעצם כל עם ישראל ומש"ק הרב"ל על עם ישראל.

ש - מי צריך לברך ברכת הגומל?

ת - מעיקר הדין ארבעה צריכים להודות, ואלו הם: המפליג בספינה בלב ים ממקום למקום, הולכי מדברות כשיגיעו למקום ישוב, חולה שנתרפא, מי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא. וסימנך "וכל החיים יודוך סלה" - חבוש, יסורים, ים, מדבר.

ש - האם רק הולכי "מדברות" מברכים הגומל, או גם הנוסעים מעיר לעיר?

ת - מנהג בני ספרד הוא כדעת מרן השו"ע שיש לברך הגומל אפילו בנסיעה מעיר לעיר, מפני שכל הדרכים בחזקת סכנה, ובלבד שנסע מוחץ לישוב מרחק של יותר מפרסה שהוא שעה וחומש (72 דקות). ואם היתה הדרך מוחזקת בסכנה יתירה, כגון דרכים המועדים לפורענות רח"ל, יברך גם בפחות מפרסה. אך מנהג בני אשכנז הוא שלא לברך הגומל אלא בהולכי מדברות בלבד, ומה שנאמר בתלמוד ירושלמי - שכל הדברים בחזקת סכנה, הוא רק לגבי "תפילת הדרך".

ש - האם צריך לברך הגומל גם על ניסים אחרים, כגון: מי שניצל מפגיעת חבלי או משודדים או שנפל מגובה רב וכדומה?

ת - יש אומרים שאלו הארבעה ששינו בתלמוד הם לאו דוקא, אלא הוא הדין לגבי כל נס הצלה, כגון מי שניצל מפגיעת חבלי או נפילה מגובה רב וכל כיוצא בזה. וכן היא דעת רבים מחכמי אשכנז. ויש אומרים שאין לברך הגומל אלא באלו הארבעה, ועל שאר הניסים יברך הגומל בלא שם ומלכות וברכת "שעשה לי נס" בשם ומלכות כשעובר באותו מקום. וכן הוא פסק מרן השו"ע ורבים מחכמי ספרד. ואולם כבר פשט המנהג במקומותינו לברך הגומל גם על שאר ניסי הצלה, והעושה כן יש לו על מי לסמוך, שכן אין אומרים ספק ברכות להקל במקום מנהג. ועל כל פנים טוב ונכון, שכל אלו הספיקות שאינם נכללים בארבעה הצריכים להודות, יצאו ידי חובה בברכת מי שחייב בברכה זו אליבא דכל הדעות.

ש - הולכי דרכים החייבים בברכת הגומל, האם יברכו בהגיעם למחוז חפצם או רק כשיחזרו לביתם?

ת - הנוסע מעיר לעיר או ממדינה למדינה, יש אומרים שאינו מברך הגומל אלא רק לכשיחזור לביתו לשלום. ויש אומרים שמברך הגומל בהגיעו למחוז חפצו, ואפילו שנוסע לכמה ערים או מדינות מברך הגומל בכל מקום שגיע, ובלבד שבכוונתו לשהות שם לפחות מספר ימים, וחוזר ומברך הגומל בשבו לביתו לשלום. ולפי הנראה גם בזאת יאמר, שהנהג כדברי אלו ואלו, יש לו על מי לסמוך, שכן אין אומרים ספק ברכות במקום מנהג.

ש - האם צריך מנין של עשרה אנשים כדי לברך הגומל?

ת - צריך לברך הגומל בפני עשרה, שנאמר "וירוממוהו בקהל עם". ואם בירך בפני פחות מעשרה, י"א שיצא ידי חובה, וי"א שלא יצא ידי חובה, וכן נראה בדעת מרן השו"ע. ועל כן יחזור ויברך בפני עשרה בלא הזכרת שם ומלכות, או יצא ידי חובה בברכת חבירו. ולכתחילה טוב שיהיו שם עשרה מלבד המברך עצמו, וכן טוב שיהיו שם עוד שני תלמידי חכמים מלבד העשרה, לקיים מה שנאמר "ובמושב זקנים יהללוהו". וראוי להקפיד בזה במקום האפשר, כדי לצאת ידי חובת כל הדעות. אולם בדיעבד אין זה מעכב, ודי בעשרה אנשים כולל המברך עצמו.

ש - האם צריך לעלות לתורה כדי לברך הגומל?

ת - נהגו להעלות לתורה מי שצריך לברך הגומל, כדי שיברך בפני הציבור. אולם אין זה מעכב, ויכול לברך קודם החזרת הס"ת להיכל או בכל עת שירצה, ובלבד שיהיו שם עשרה.

"נר ה' נשמת אדם"

העלון מוקדש לזיכרו ולעילוי נשמתו של כב' המרא דאתרא וראב"ד ב"ש
הגאון הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל
בר אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.
נפשו בטוב תלין זרעו ירש ארץ"

נשמה באלסקה

שני תלמידי הישיבה התבוננו בשם שהתנוסס על שלט הבית: דייוויד אומליקיס. הם התלבטו. לבסוף החליטו לנקוש על הדלת. "מה נפסיד?" אמרו זה לזה.

זה היה בקיץ האחרון. בימי חופשת 'בין הזמנים', שאותה נהגים תלמידי ישיבות חב"ד הקדיש להתנדבות ולעזרה לשלוחים הפזורים בעולם. כך מצאו עצמם לוי לברטוב וישראל טרייטל מרחיקים מברוקלין שבניו יורק לאלסקה.

באותו יום ביקרו בעיירה ביגלייק הסמוכה לעיר ואסילה. שבה מכהן שליח ציבור, ר' מנחם מענדל גרינברג. בנו של הרב יוסף יצחק גרינברג. השליח הראשי ורבה של אלסקה.

מיד עם באו לעיירה פתח הרב גרינברג הצעיר במאמץ לאתר יהודים שאינם רשומים בדפי הקהילה. בעבודת נמלים ליקט יהודי ועוד יהודי, וכעת זכה לתגבור של שני הצעירים שעברו מדלת לדלת וחיפשו יהודים.

מכנעו לדלת החיצונית הבחינו השניים באדם יושב בכורסה. קול נשמע מתוך הבית: "היי, ראי. יש לנו אנשים עם דימולקט! (כיפות)". למשמע הביטוי היידי הבינו השניים שלא טעו בכתובת.

את הדלת פתחה אישה מבוגרת. "אפשר להיכנס לשוחח איתכם?", שאלו השניים.

עדיף בפעם אחרת, השיבה האישה בנימוס. בלחש סיפרה שאחיה סובל ממחלה סופנית ומצבו כעת אינו מתאים לקבלת קהל. היא הציעה להם להחליף פרטים כדי ליצור קשר בעתיד. השניים כמעט סבו על עקבותיהם. אלא שאו פנה אחד מהם אל הגבר ושאלה: "האם אתה יודע מה הן תפילין?"

"לא", השיב האיש מתוך הבית.

"האם הגנת ברמצווה?", ניסה הבחור שנית. האיש ענה בשלילה.

"רוצה שנחגוג לך ברמצווה בשתי דקות?", העז הבחור.

"יודעים מה? היכנסו!", השיב החולה.

כפנים התבררה להם חומרת מצבו. אחותו, ג'וליה. באה לסעוד אותו. מאחר שאין הוא מסוגל אפילו לאכול בכוחות עצמו.

השניים ניגשו להניח עמו תפילין. ברגע שרכזו את הרצועות סביב ידו, אספה את דייוויד התרגשות גדולה. ארשת פניו השתנתה ללא הכר. ברצינות רבה קרא את מילות שבע ישראל, בפעם הראשונה בחייו. לאחר מכן הכריזו השניים שיתגנו עמו את כר'המצווה. הם החלו לרקוד סביבו, דמעות זלגו מעיניו.

"אתה זוכר, דייוויד?", פנתה אליו אחותו. "אמרת שרוצגן לקחת איתך משהו לעולם הבא? הנה, קיבלתי". דקות ארוכות לא היה דייוויד יכול להירגע. "אמת!", אמר בכבי. "האמינו לי - רק בשביל זה היה כדאי לכם לבוא מניו יורק". אחריכן שלח להם מכתב תודה עם תמונות שצילמה אחותו, וכותרתו: "היום השמח ביותר בחיי".

אורות עונג שבת

גדולים למעלה

יוצא אותו החוצה, ויאמר, הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו, כה יהיה זרעך' (טו, ה). אומר רבי חיים מצאנז זע"א הכוכבים נראים קטנים מלמטה, אבל למעלה הם גדולים מאוד. כך ישראל - בארץ הם לפעמים קטנים, אבל למעלה הם חשובים וגדולים מאוד.

כל העולמות בידיך

יוצא אותו החוצה, ויאמר, הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו, כה יהיה זרעך' (טו, ה). אומר רבי ברוך ממז'ב'ו זע"א הקב"ה נתן לאברהם אבינו את כל העולמות, שנהיגם ויזריכם כרצונו. זהו "הבט נא השמימה וספור" מלשון "לבנת הספיר" בידיים שלך להאיר את כל צבא השמים.

כפופכים המתנוצצים

יוצא אותו החוצה, ויאמר, הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו, כה יהיה זרעך' (טו, ה). אומר הרבי ישראל נמשלו לכוכבים המתנוצצים בשמי רקיע, אשר לאורם לא יתעה גם ההולך במחשכי הלילה. בכל אחד ואחד מישראל, בין איש ובין אישה, יש די כוח מוסרי ורוחני, להשפיע ולהעמיד בקרן אורה גם את מכריו ומיודעיו.

אור בחושך הגלות

יוצא אותו החוצה, ויאמר, הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו, כה יהיה זרעך' (טו, ה). אומר האברבנאל הכוכבים מאירים רק בלילה, ואף אור היהדות עולה ומאיר במיוחד ברגעים שאדם מישראל מתחיל לחוש את חשכת הגלות במלואה, כפי שראיתי זאת במו עיניי בעת גירוש ספרד, שאצל הפחותים בישראל האיר אור היהדות.

אל מרום המעלה

יוצא אותו החוצה, ויאמר, הבט נא השמימה וספור הכוכבים, אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו, כה יהיה זרעך' (טו, ה). אומר "הדעה והדיבור" הקב"ה הבטיח לאברהם אבינו שבני ישראל לא יישארו לעולם כעפר הארץ. יבוא יום והם יעלו מעומק השפל אל מרום המעלה, והיו מאירים ככוכבי השמים ממעל.

קשר על שפלי וגילויים נעלים

והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם' (וי, יג). אומר הרבי הברית עם הקב"ה טבועה וחתומה בנזף הגשמי עד שהיא נראית וניכרת גם לאומות העולם. אומר הרבי הריי"צ אף שאברהם היה נביא עוד קודם שנימול, הרי על ידי כריתת הערלה, שהיא מ'קליפת נוגה', היה ביכולתו לזכות לגילויים נעלים יותר, שאינם יכולים להתלבש בלבושיה הגשמיים של קליפה זו. ישמעאל נולד בדרך טבעית, ואילו יצחק נולד בדרך ניסית. ישמעאל נימול כשהיה בן שלוש עשרה, כשהגיע לבגרות שכלית, ואילו יצחק נימול כשהיה בן ימים. ללמדנו אצל ישמעאל הקשר עם הקב"ה הוא שכלי והגיוני בלבד, ואילו יצחק קשור עם הקב"ה קשר עצמי, שאינו מבוסס כלל על השכל.

בית דין צדק לענייני ממונות
שע"י הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
לפרטים: הרב אלעזר ביטון שליט"א
נייד: 052-7670510

לוח זמנים שבועי

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
יא' מרחשון (2.11.25)	יב' מרחשון (3.11.25)	יג' מרחשון (4.11.25)	יד' מרחשון (5.11.25)	טו' מרחשון (6.11.25)	טז' מרחשון (7.11.25)	יז' מרחשון (8.11.25)
4:48	4:49	4:50	4:51	4:52	4:53	4:54
5:00	5:01	5:02	5:03	5:04	5:05	5:06
6:00	6:01	6:02	6:03	6:04	6:05	6:06
8:06	8:07	8:08	8:09	8:10	8:11	8:12
8:39	8:40	8:41	8:42	8:43	8:44	8:45
9:34	9:35	9:36	9:37	9:38	9:39	9:40
11:24	11:25	11:26	11:27	11:28	11:29	11:30
15:58	15:59	16:00	16:01	16:02	16:03	16:04
16:53	16:54	16:55	16:56	16:57	16:58	16:59
17:06	17:07	17:08	17:09	17:10	17:11	17:12

שבת שלום!



לפני חזרתם לניו יורק ארגן הרב גרינברג סעודת שבת קהילתית ליהודי האזור. גם דייוויד ואחותו הוזמנו. למרות מצבו דייוויד התאמץ ובא. במהלך הסעודה ביקש ממנו הרב גרינברג לחלוק את סיפורו עם הקהל.

דייוויד סיפר על עצמו, על חייו ועל מחלתו הקשה. צמרמורת עברה בלב הנאספים. "כשנוכחתי שאין תרופה למחלתי", סיפר, "עז היה רצוני להצטייד בכרם מה רוחני לקראת פרידתי מן העולם. פניתי אל אלוקים וביקשתי שייתן לי סימן".

קולו של דייוויד נשבר: "ואה, יום אחד נשמעו נקישות על הדלת. שני הכחורים הנפלאים האלה באו אליי מניו יורק הרחוקה כדי לחגוג עמי ברמצווה! אין לי ספק שהם שליחי של אלוקים אליי. אני מרגיש עכשיו שחזרתי לנשואי". דבריו עשו רושם עז על הקהל.

גם בימים שלאחר מכן נראה היה שצימאונו של דייוויד אינו יודע מרגוע. הוא ביקש להניח תפילין שוב ושוב, והתקשה ממש להסירן מעליו.

מצבו הבריאותי הידרדר והלך. בליבו של הרב גרינברג גמלה ההחלטה לשוחח עמו על קבר ישראל. כשפתח עמו בדברים בנושא הביע דייוויד התעניינות בעמדת היהדות על שרפת הגופה. "חס ושלום!", הסביר הרב. "גופו של היהודי קדוש, וחובה להביאו לקבורה באדמה".

"אם כן, אחזור בי מכוונתי לשרוף את גופתי ואדרוש קבורה יהודית", הדהים את הרב גרינברג.

לקראת הימים הנוראים נסע דייוויד לטאקומה שבווישינגטון. שבה מתגוררת בתו. הוא קושר לשליח המקומי, הרב זלמן הרב. בראש השנה וביום הכיפורים השתתף בתפילות בבית הכנסת. כשעת תקיעת השופר אף החזיק את ספר התורה. "ארבע שנות סבל עברו עליי", אמר לרב הרב. "חלומי היה להשתתף בבחירות לנשיאות ארצות הברית. ואולם עכשיו אני מבין שאת החלום האמיתי שלי הגשמת: להיות קרוב לאלוהים".

ביום שישי, כ"ו בתשרי, בא הרב הרב לבקרו ולסכם את סידורי ההלוויה. "דייוויד", שאל אותו הרב בסוף המפגש, "מה תרצה שאומר בהלווייתך?"

השיב דייוויד: "אמור שלעולם לא מאוחר להיות יהודי גאה". הוא התקשה לדבר, אך במאמץ רב הוסיף: "כל זמן שנשמה באפי ארצה להיות צינור להשראת אור השם. ספר את סיפורי לכל מי שירצה לשמוע. וזה יעניק לחיי המזכיות גם אחרי פטירתו".

ביום שני, כ"ט בתשרי תשע"ז, השיב דייוויד אומליקיס את נשמתו המזוככת ליצורה.

לעילוי נשמת
הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית רחל טריקי ע"ה
בת סימיו ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.